

Predikan

12:e söndagen efter Trefaldighet, 20110911, Mariakyrkan, Värnamo kyrka, Årg 3

Psalmer: Mariakyrkan 339:- 90:- 679:- 728:- 288:- Värnamo k:a 339:- 87B:- 75:- 324:8-9

Läsningar: 2 Mos 23:10-12; Gal 4:31-5:6; Mark 2:23-28

Axel Fors

I data- och telefonjätten Apples fabrik i södra Kina, där man bland annat tillverkar sin populära Iphone, får personalen arbeta 12 timmar om dygnet, 7 dagar i veckan, året runt. Lönen de får för det, är så liten, att de skulle få spara *hela* sin lön i några månader för att kunna köpa den Iphone de själva tillverkar. Men det är klart att de varken kan eller vill köpa en mobiltelefon, eftersom den minimala lönen måste gå till det nödvändigaste, så att de kan överleva. Och i ett sådant läge är man glad att man överhuvudtaget har ett jobb, även om det är dåligt. För många andra i närheten har inte det, och för dem är det än värre.

På så vis har möjligheten och friheten med att ha ett arbete, och förmågan att tillverka ett så finurligt hjälpmedel, plötsligt förvandlats till ett slaveri, ett ekorrhjul man inte kan ta sig ur med livet i behåll.

Vi människor, du och jag, har egentligen fått alla möjligheter, fått allt vi behöver för att klara oss.

Gud, som skapat oss, har gett oss ett jordklot att ta hand om. Ett jordklot som har så mycket resurser att alla i världen skulle kunna äta sig mätta och leva ett drägligt liv.

Gud, som skapat oss, har lagt ner så mycket finurlighet och uppfinningsrikedom i oss människor, att vi kan skapa möjligheter till arbete, till sjukvård, till forskning, till omsorg och på så sätt hjälpa varandra så att våra liv kan fyllas med sådant som får oss att må bra och får oss att kunna utföra den uppgift, som Gud har kallat just dig till. För en sådan speciell uppgift har Gud gett oss allihop.

Men så ofta väljer vi människor att använda det goda vi fått på ett sätt som gör att andra människor kommer till skada eller tvingas utföra saker som de egentligen *inte* gjort om de själva hade *kunnat* välja annorlunda, och inte ständigt bara tvingades välja mellan två onda ting.

Egentligen behöver vi inte gå så långt som till Kina, för att uppfatta att det ligger till så här. Det är bara att se på hur vi själva lever.

På hundrafemtio år har vårt samhälle förändrats enormt. Från att ha varit ett fattigt land, där många fick slita för sin överlevnad varje dag och där många smålänningar utvandrade, för att kunna se någon framtid överhuvudtaget, är vi nu ett land där de flesta människor har fantastiska möjligheter att få gå i skolan, arbeta, få sjukvård och känna sig någorlunda trygga. Dessutom är det inte särskilt många av oss som behöver svälta.

Samtidigt kan vi konstatera att trots att vi har *allt*, så är ändå barn, ungdomar och vuxna mer stressade och tyngda av krav och bördor nu än någonsin. Vi har i stort sett inte tid till något. Alltfler blir utbrända. Alltfler människor, i *alla* åldrar, drabbas av depressioner. Det enda vi tycks ha tid med är att titta på tv.

Allt det goda våra förfäder, *och vi själva*, slitit för att åstadkomma används istället till något ont.

Nuförtiden måste man såväl som kvinna arbeta, helst heltid och lite till, om vi ska ha möjlighet att ha alla de ting som en modern människa tycks behöva – jag menar alla behöver ju en Iphone – och om inte annat så måste vi göra det för att få en vettig pension. Vi fick möjligheterna till allt, men samtidigt som alltfler människor fick möjligheter till jobb, utbildning, materiell standard m.m. så fick vi människor allt mindre tid att ses. Vi har knappt tid att träffa de som står oss närmast. Våra barn blir passade på förskola och fritids, våra äldre blir passade på servicehusen, så att alla andra kan jobba och skaffa sig den materiella standard en modern människa behöver.

I stressens och självuppfyllandets tid går många relationer sönder. Som barn, ungdomar och föräldrar, lever vi på helt olika ställen och får stå ut med att träffa varandra då och då, liksom på schema.

Vi fick *alla* möjligheterna, men på något vis tappade vi bort oss själva på vägen. Vi fick *alla* möjligheterna, men samtidigt glömde vi bort att sakerna, pengarna, arbetet, förskolan, fritids, servicehusen, kläderna, datorn, mobiltelefonen, löpbandet, tv:n är till för människan, inte människan för dem.

Eller som det uttrycks i Predikarens bok i Bibeln:

Det finns ett ont som jag har sett under solen, och tungt vilar det på människan: det är då Gud har gett någon gods och guld och ära, så att ingenting fattas av allt som han åtrår, men inte låter honom njuta av det; det får istället en främling göra. Detta är tombet och en svår plåga. (Pred 6:1-2)

I detta läge hittar vi Jesus och lärjungarna i dagens evangelium.

Det var sabbat, alltså den judiska helgdagen. Jesus och lärjungarna hade förmodligen varit på gudstjänst i synagogan, som de brukade, och på väg därifrån går de på en väg som leder genom ett sädesfält. Eftersom de är hungriga gör de något som var fullt tillåtet. De rycker av några ax. Men för att kunna äta måste de gnugga dem i händerna, och det räknades enligt det rådande samhället som att skörda och tröska, alltså arbete. Och något sådant fick man inte utföra på helgen, på sabbaten. Då var vila påbjuden. Därför blir fariséerna arga.

Det låter kanske konstigt, men då ska vi komma ihåg att sabbaten, helgen, är enormt viktig för judarna, för den säger något om dem som folk, om deras identitet. De hade varit invandrare och *slavar* i Egypten. Men det accepterade inte slaveriet. De var ju Guds barn. Därför vårdade de hela tiden drömmen om det goda, drömmen om frihet från det som band

dem, och drömmen om en nära relation till den Gud som skapat dem och älskar dem, trots att alla andra ser ner på dem. Även naturen skulle få vila från slaveri och arbete eftersom Guds uppdrag till människan var att vårda och sköta om jorden, inte pressa så mycket som möjligt ur den. De såg ju hur Gud själv vilade på den sjunde dagen för att kunna se, njuta och bara vara tillsammans med sin underbara skapelse. Vad var det annars för mening med att skapa något överhuvudtaget? Sabbaten, helgen, skulle vara ett uttryck för allt det goda som Gud har att erbjuda. Så långt är allt gott och väl. Så långt är det mycket som vi här i Sverige och Värnamo behöver tänka på i vår vardag också.

Men man var så rädd om denna dröm och denna princip att man satte upp regler för att den skulle bevaras. Och så till sist hade reglerna blivit viktigare än själva helgens ursprungliga mening, och man hade helt enkelt glömt bort relationen till Gud. Den relation man egentligen var ute efter att skydda.

Och här är vi alltså själva också, när vi suger ut jorden och oss själva fullständigt i strävan efter ständig tillväxt och ökad rikedom, och glömmer bort att det inte är tillväxten som är det viktigaste i livet utan människorna som kan få nytta av denna tillväxt och denna rikedom. Det som egentligen var Guds avsikt med sin värld och sina människor redan från början.

Men så kommer den där Jesus till oss. Han är Guds Son, Människosonen. Han kommer som Gud, fast på ett mänskligt sätt, en människa som vi kan förstå och relatera till. Det är hemligheten med människan Jesus. Han är Gud mitt ibland oss. Och så börjar han leva, visa och tala om Guds godhet, Guds intentioner med oss, och om vilan, om vilans innehåll och gudagivna mening: *Sabbaten blev till för människan och inte människan för sabbaten. Alltså är Människosonen herre också över sabbaten.*

Först vänder han sig till sina tolv första lärjungar, till fariséerna och sen också till oss. Han gör det för att vrida vårt sätt att se på Gud, världen och varandra rätt. Han gör det för att vi inte längre bara ska se regler och saker, utan bry oss om den Gud som älskar oss och ger oss livet och bry oss om våra medmänniskor som behöver oss, liksom vi behöver dem för att kunna överleva. Och det är livsviktigt eftersom Gud i alla lägen vill skydda livet, för den minste, för den svage, för den ofödde, för den handikappade, för den dödssjuka, för den utnyttjade. Därför är det viktigt att vi vänder oss mot honom. Han ger oss en rätt relation till oss själva och allt det vi har runt omkring oss.

Men det är inget lätt jobb för Jesus, eftersom vi bara genom att se oss omkring märker hur vi människor beter oss. Vi beter oss fortfarande som vanartiga fariséer som bryr sig mer om reglerna och tillväxten än om Gud och medmänniskorna. Och det är därför som Jesus måste offra allt för att vrida vårt perspektiv rätt, för annars kommer vi att gå under, på riktigt. Dö, helt enkelt, utan något hopp om något annat. Och att leva ett liv utan hopp, det är nog det grymmaste slaveriet av dem alla. Istället för Jesus vår död. Han går in i vårt liv utan hopp för att skapa hopp i dess mitt. Istället för att gå under i produktion, arbetsuppgifter och krav kan vi lita på honom. Han som inte bara vill ge oss vila och tid för relation med Gud och med

medmänniskorna, utan också vill ge oss ett evigt liv och en vila som är långt större och bättre än den vi kan föreställa oss här.

Och därför behöver vi tro, lita på och leva *med* Jesus här och nu, i våra vardagsliv. För tillsammans med Jesus kan vi få frihet och hopp mitt i den värld vi annars mest är slavar i. Jesus visar med sin uppståndelse att livets mål inte är slitet, arbetet och plikten. Han ser att det är väldigt få som ligger på sin dödsbädd och tycker att de arbetat för lite. Han ser hur vi snarare ångrar att vi inte spenderade mer tid med våra barn. Jesus visar att livets mål är gemenskap med Gud och varandra. En gemenskap som mår bäst när vi förlåter varandra och litar på att Guds kärlek till oss är det enda som går att leva på i längden.

Jesus är här för att vi och vårt samhälle har tappat kontakten med Gud. Den Gud som är garanten för det mänskliga livets helighet och betydelse.

Jesus är här så att vi kan hitta Gud, inte bortom, utan mitt i den vardag vi gått vilse i.

Jesus är här så att vi kan se Guds godhet i nattvardens bröd och vin, i människorna vi möter, i glädjen över de goda gåvor och de ansvarsområden vi fått.

Därför finns den sanna vilan och den sanna friheten hos honom. Därför firar vi gudstjänst på söndagen. För en vila utan att möta Jesus i bön, undervisning, dop och nattvard kan aldrig bli en sann vila. Men en vila, en sabbat, en helg *med* Jesus gör oss hela och hjälper oss att vara de människor Gud skapat oss till att vara. Då får vi hjälp så att vi inte blir slavar under regler och tillväxt för sin egen skull. Då får vi hjälp att alltid se till det himmelska i tillvaron, allt det mänskliga i tillvaron, alltså allt det som gör våra liv värda att leva. Det är frihet!

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande. Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.